

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO SINH VIÊN Ở ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

ThS. TRẦN DANH LỰC

Phó Giám đốc Trung tâm GDQP&AN, Đại học Quốc gia Hà Nội

Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh Đại học Quốc gia Hà Nội được thành lập theo Quyết định 97/TCCB-ĐHQG, ngày 02-3-2004 của Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội. Trung tâm có nhiệm vụ giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên Nhà trường và một số cơ sở giáo dục đại học trên địa bàn theo phân luồng của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Trong quá trình thực hiện nhiệm vụ, Trung tâm luôn nhận được sự quan tâm chỉ đạo của Bộ Quốc phòng, Bộ Giáo dục và Đào tạo, trực tiếp là Đảng ủy, Ban Giám đốc; sự phối hợp của các trường thành viên, khoa, phòng, ban chức năng thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội và các đơn vị quân đội trên địa bàn. Bên cạnh những thuận lợi là cơ bản đó, Trung tâm còn gặp không ít khó khăn, như: đội ngũ cán bộ, giảng viên thiếu về số lượng, chất lượng có mặt chưa đáp ứng so với yêu cầu; hệ thống giảng đường, thao trường, bãi tập, trang thiết bị phục vụ dạy học còn thiếu, chưa đồng bộ, v.v. Ý thức rõ điều đó, những năm qua, tập thể cán bộ, giảng viên của Trung tâm luôn đoàn kết, nỗ lực phấn đấu, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Trải qua 12 năm thành lập, Trung tâm đã tổ chức giáo dục quốc phòng và an ninh cho hơn 10 vạn lượt sinh viên với chất lượng tốt; đồng thời, tham mưu có hiệu quả cho Đảng ủy, Ban Giám đốc lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện công tác bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh cho các đối tượng và thực hiện tốt công tác quân sự địa phương. Ghi nhận những kết quả đó, Trung tâm đã vinh dự được Chủ tịch nước tặng thưởng Huân chương Lao động hạng Ba (năm 2014), cùng nhiều Bằng khen của Bộ Quốc phòng, Bộ Giáo dục và Đào tạo và Đại học Quốc gia Hà Nội.

Để nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của môn học, góp phần thực hiện có hiệu quả Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh, Trung tâm đã tập trung thực hiện một số giải pháp sau:

Một là, *xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên có đủ số lượng, chất lượng đạt chuẩn hóa*. Đây là yếu tố quan trọng quyết định nâng cao chất lượng môn học giáo dục quốc phòng và an ninh cả trước mắt và lâu dài. Trên cơ sở quán triệt Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh, Quyết định 161/QĐ-TTg, ngày 30-01-2015 của Thủ tướng Chính phủ về “Phê duyệt Quy hoạch hệ thống trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh giai đoạn 2015 - 2020 và những năm tiếp theo”, Trung tâm tập trung xây dựng, hoàn thiện cơ cấu tổ chức, biên chế đội ngũ cán bộ quản lý, giảng viên; trong đó, chú trọng phát triển đội ngũ giảng viên cơ hữu, phù hợp với tình hình thực tiễn và xu thế phát triển của Đại học Quốc gia Hà Nội. Thực tế hiện nay số lượng giảng viên của Trung tâm còn thiếu, trong khi lưu lượng sinh viên lớn, nên trước mắt Trung tâm mời một số giảng viên đã nghỉ hưu, có nhiều kinh nghiệm thỉnh giảng và phối hợp với Trường Sĩ quan Lục quân I, Học viện Chính trị để tăng cường giảng viên. Về lâu dài, Trung tâm đẩy mạnh thực hiện “Chiến lược phát triển Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh Đại học Quốc gia Hà Nội đến năm

2020, tầm nhìn 2030” đã được phê duyệt. Hằng năm, Trung tâm xây dựng kế hoạch tuyển dụng, đào tạo, bồi dưỡng, tạo nguồn giảng viên đảm bảo cơ cấu hợp lý, phù hợp về chuyên môn, trình độ, độ tuổi có tính kế thừa, phát triển. Cùng với việc đề nghị trên tăng cường sĩ quan biệt phái, Trung tâm có cơ chế ưu tiên tuyển dụng những sinh viên tốt nghiệp đào tạo giáo viên giáo dục quốc phòng và an ninh loại giỏi và xuất sắc ở các trường trong và ngoài Quân đội.

Để nâng cao trình độ chuyên môn, phương pháp, kỹ năng sư phạm, Trung tâm tuyển chọn những cán bộ, giảng viên trẻ có phẩm chất đạo đức, năng lực, tinh thần trách nhiệm tốt cử đi đào tạo sau đại học và đào tạo văn bằng 2 giáo dục quốc phòng và an ninh để xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên có trình độ đạt chuẩn theo quy định của Luật Giáo dục, đảm bảo đủ nguồn nhân lực thực hiện nhiệm vụ giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên và sẵn sàng tham gia đào tạo giáo viên giáo dục quốc phòng và an ninh. Cùng với đó, hằng năm Trung tâm cử cán bộ, giảng viên tham gia các lớp tập huấn do Vụ Giáo dục Quốc phòng tổ chức nhằm cập nhật, bổ sung thông tin mới, nhất là xu hướng phát triển, thành tựu của các nền giáo dục tiên tiến. Mặt khác, Trung tâm tăng cường hoạt động phương pháp, duy trì dự giờ, bình giảng, hội giảng để đội ngũ cán bộ, giảng viên học hỏi, trao đổi kinh nghiệm, phương pháp giảng dạy. Hằng năm, Trung tâm tổ chức hội thi giảng viên giỏi, cán bộ quản lý giỏi và xác định đây là một biện pháp quan trọng để bồi dưỡng, nâng cao năng lực toàn diện cho đội ngũ cán bộ, giảng viên. Trên cơ sở nội dung quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Trung tâm thường xuyên điều chỉnh nội dung thi cho phù hợp, tập trung vào nâng cao trình độ tổng hợp, năng lực, phương pháp, kỹ năng sư phạm cho đội ngũ cán bộ, giảng viên. Đồng thời, chủ động liên kết với các khoa, bộ môn của Đại học Quốc gia hoặc các trường đại học trong khu vực tổ chức bồi dưỡng kỹ năng sư phạm, tin học, ngoại ngữ cho đội ngũ cán bộ, giảng viên. Bên cạnh đó, Trung tâm động viên, tạo điều kiện thuận lợi cho cán bộ, giảng viên học tập, nghiên cứu, cập nhật những kiến thức, thông tin mới về quốc phòng - an ninh.

Hai là, *đẩy mạnh đổi mới nội dung chương trình, phương pháp dạy - học.* Trên cơ sở nội dung, chương trình khung giáo dục quốc phòng và an ninh do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành, Trung tâm trao đổi, thống nhất với các trường thành viên và trường liên kết về thời gian, nội dung, chương trình chi tiết môn học cho từng trường bảo đảm phù hợp với chuyên ngành đào tạo của sinh viên. Từ đó, xây dựng kế hoạch huấn luyện khoa học, không để chồng chéo, tăng thời gian huấn luyện thực hành và các hoạt động ngoại khóa. Với các chuyên đề về đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật Nhà nước, âm mưu, thủ đoạn “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch,... Trung tâm bố trí giảng viên có trình độ lý luận, kiến thức chuyên môn toàn diện gắn với chuyên ngành mà sinh viên theo học giúp cho sinh viên nhận thức sâu hơn. Đặc biệt, Trung tâm thường xuyên cập nhật, bổ sung những nội dung mới về nhiệm vụ quân sự, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc, nhất là Luật Biên Việt Nam, quan điểm, chủ trương của Đảng, Nhà nước ta về giải quyết các vấn đề trên Biển Đông và Công ước quốc tế về Biển, đảm bảo nội dung

giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên luôn theo kịp sự phát triển của thực tiễn đất nước.

Song song với đổi mới nội dung, chương trình, Trung tâm chú trọng *đổi mới phương pháp dạy - học* theo hướng tích cực, coi đây là khâu đột phá để nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên. Trung tâm chỉ đạo đội ngũ cán bộ, giảng viên tích cực tham gia nghiên cứu khoa học, tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, sử dụng phương tiện hiện đại vào giảng dạy; thực hiện biên soạn giáo án điện tử, các bài giảng đều được minh họa bằng âm thanh, mô phỏng các tình huống chiến đấu, động tác kỹ thuật, chiến thuật, trường bắn và đưa những hình ảnh, thông tin mới về hoạt động quân sự, quốc phòng, an ninh, tạo sự sinh động, hấp dẫn, lôi cuốn người học qua từng chuyên đề. Trong quá trình lên lớp, Trung tâm yêu cầu đội ngũ giảng viên khắc phục triệt để việc truyền thụ một chiều, tăng cường gợi ý, hướng dẫn, trao đổi giữa thầy và trò, phát huy tinh thần tự học, tự nghiên cứu của sinh viên. Đối với các nội dung quân sự, Trung tâm chú trọng huấn luyện thực hành theo quy trình 03 bước: làm nhanh, làm chậm có phân tích, làm tổng hợp để sinh viên nắm được động tác cơ bản, làm cơ sở cho luyện tập, phối hợp hiệp đồng. Trung tâm quán triệt, thực hiện nghiêm túc Thông tư 40/2012/TT-BGDĐT, ngày 19-11-2012 của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành quy định tổ chức dạy, học và đánh giá kết quả học tập môn học giáo dục quốc phòng và an ninh, tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra việc giảng dạy và đánh giá kết quả học tập, bảo đảm khách quan, công bằng, chính xác.

Để hình thành tác phong quân sự cho sinh viên, cùng với việc giảng dạy, Trung tâm làm tốt công tác giáo dục, quản lý, rèn luyện sinh viên. Theo đó, Trung tâm xây dựng, ban hành các quy chế quản lý, rèn luyện và tổ chức tuyên truyền, phổ biến cho sinh viên ngay sau khi về Trung tâm. Trong thời gian học tập, Trung tâm biên chế sinh viên thành các đại đội, trung đội và duy trì nghiêm nền nếp chế độ trong ngày, trong tuần, giúp sinh viên được trải nghiệm, rèn luyện, trưởng thành trong môi trường quân sự. Đồng thời, duy trì các hoạt động thi đua, bảo đảm tốt đời sống vật chất, tinh thần và các hoạt động ngoại khóa cho sinh viên, như: giao lưu văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao; biểu dương, khen thưởng kịp thời những tập thể, cá nhân có thành tích trong học tập, rèn luyện, tạo không khí dân chủ, thân thiện, khơi dậy tính tích cực, tự giác của sinh viên trong quá trình học tập.

Ba là, *đẩy mạnh đầu tư cơ sở vật chất, từng bước hiện đại hóa trang thiết bị dạy - học*. Thời gian qua, ngoài nguồn ngân sách trên cấp, Trung tâm chủ động đề xuất với Đảng ủy, Ban Giám đốc Đại học Quốc gia quan tâm đầu tư mua sắm bảo đảm hệ thống cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học, giảng đường, nơi ăn ở, sinh hoạt, quân trang, giáo trình tài liệu theo quy định của môn học cho sinh viên; chủ động liên hệ với các đơn vị quân đội bảo đảm thao trường, bãi tập; từ tháng 7-2012, Trung tâm chuyển về địa điểm mới, với khuôn viên rộng rãi, hệ thống cơ sở vật chất tốt hơn trước. Đây là những điều kiện thuận lợi để Trung tâm tổ chức giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên theo hình thức tập trung, chính quy. Tuy nhiên, do lưu lượng sinh viên ngày càng tăng, nên Trung tâm vẫn còn nhiều khó khăn về nơi

ăn ở, sinh hoạt, khu vui chơi, giải trí, sân chơi thể thao, hệ thống giảng đường, phòng học chuyên dùng, thư viện, mô hình, học cụ cộng với hệ thống thao trường, bãi tập, trường bắn chưa đồng bộ, v.v. Thời gian tới, Trung tâm tích cực, chủ động phối hợp với các cơ quan chức năng đảm bảo nguồn ngân sách, đẩy nhanh việc đầu tư xây dựng cơ bản, nhằm đáp ứng nhu cầu giáo dục quốc phòng và an ninh cho khoảng 30.000 sinh viên/năm theo Quyết định 161/QĐ-TTg, ngày 30-01-2015 của Thủ tướng Chính phủ. Cùng với đó, Trung tâm đầu tư xây dựng thư viện điện tử, nâng cấp hệ thống phòng học chuyên dùng, phòng máy tính, các trang thiết bị, học liệu đảm bảo đúng, đủ, hiện đại theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo để phục vụ công tác giảng dạy, nghiên cứu khoa học của cán bộ, giảng viên và học tập của sinh viên.

Phát huy những thành tích đạt được qua 12 năm xây dựng và trưởng thành, cán bộ, giảng viên, công nhân viên Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh Đại học Quốc gia Hà Nội tiếp tục quán triệt sâu sắc đường lối quân sự, quốc phòng của Đảng, không ngừng nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên, góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa./.